

Valtuustoaloite perustoimeentulotuen kela-siirron aiheuttamien ongelmien ratkaisemiseksi

Perustoimeentulotuki siirtyi 1.1.2017 alkaen kunnan sosiaalitoimesta Kelan hoidettavaksi. Kunnissa ennakoitiin, että Kelan palkkaama lisähenkilöstö ei ole riittävä. Tähän mennessä olemme saaneet kuulla lukuisista ongelmista, jotka johtuvat osin liian pienistä resursseista ja osin Kelan kaavamaisista käytännöistä, jotka eivät sovellu toimeentulotuen käsittelyyn.

Sen sijaan, että sosiaalitoimessa olisi kela-siirron myötä vapautunut aikaa sosiaalityöhön- ja ohjaukseen, on siellä jouduttu neuvomaan asiakkaita toimeentulotukihakemuksissa sekä auttamaan päätösten selvittämisessä. Usein on jouduttu ohjaamaan takaisin Kelalle, jonne perustoimeentulotuki kuuluu.

Ei ole oikein, että sosiaalitoimen työntekijät eivät saa olla suoraan yhteydessä päätöksen tehneeseen kelan työntekijään selvitellessään asiakkaansa asioita. Myös asiakkaita kehoitetaan olemaan soittamatta tai tulematta kelan toimistoon. Tätä perustellaan sillä, että näin Kelan työntekijät ehtivät tehdä päätöksiä. Kelalla tulee olla riittävästi henkilöstöä myös asiakkaiden neuvomiseen ja viranomaisyhteistyöhön.

Täydentävä ja ehkäisevä toimeentulotuki ovat edelleen kunnan sosiaalitoimen tehtäviä. Mutta ohjeiden mukaan asiakkaalla tulee olla kelan päätös perustoimeentulotuesta ennen kuin muuta tukea voidaan ottaa edes käsittelyyn. Käytännössä tämä merkitsee, että kiireellisen avun tarpeessa olevaa ei kriisitilanteessa voida auttaa. Tämä merkitsee myös, että osa asiakkaista joutuu nyt tekemään kahdet hakemukset; yhdet kelalle ja yhdet kuntaan. Tavoitteena oli kuitenkin asioiden yksinkertaistuminen.

Kuntien rahoitusvastuu toimeentulotuesta ei muuttunut kela-siirron myötä vaan kunnat maksavat perustoimeentulotuesta 50 % ja valtio 50 %. Täydentävän ja ehkäisevän toimeentulotuen kustannukset ovat kokonaan kunnan vastuulla. Vaikka perustoimeentulotuki on siirtynyt Kelan vastuulle, on kunnan tehtävänä edelleen pyrkiä edistämään asukkaiden hyvinvointia.

Esitämme, että Jyväskylän kaupunki pyrkii osaltaan vaikuttamaan Kelan toiminnan kehittämiseen niin, että perustoimeentulotuen käsittely sujuisi nopeasti. Huomautamme, että myös Kelaa koskevat 7 vuorokauden käsittelyajat ja oikeus saada tapaamisaika 7 vuorokaudessa. Sosiaalitoimen työntekijöille kertyvää tietoa syntyneistä ongelmista tulee välittää eteenpäin Kelalle ja vaatia vastauksia, mihin toimenpiteisiin on ryhdytty. Esitämme, että Jyväskylän kaupungin omassa sosiaalityössä huomioidaan riittävät resurssit ehkäisevään ja täydentävään toimeentulotukeen.

Jyväskylässä 20.2.2017

Riitta Tynjä, skp